

Taimede väljakaevamine ja hävitamine

See on põhiline ja kõige efektiivsem viis karuputke võõrliikide tõrjeks. Taim kaevatakse välja koos juurega ja jäetakse võimalikult väljakaevamise koha lähedale kuivama.

Tõrjega alusta, kui putketaimed on u 20 cm kõrgused (tavaliselt maikuus). Karuputke võõrliigid tärkavad kodumaistest taimedest 2–3 nädalat varem, nii on koloonia asukohta teades võimalik tõrjega aegsasti alustada. Mida madalam on taim, seda vähem segab see kaevamistööd ning mahlaga kokkupuutumise oht on samuti väiksem.

Kõige kindlam on kaevata välja peajuur, raputada sellelt muld ja jätta väljakaevamise koha juurde kuivama. Olenevalt kasvukohast võib taime peajuur asuda kas veidi sügavamal või maapinnale lähemal. Mida rohkem juurt välja kaevad, seda vähem kulub aega taime edasiseks kurnamiseks. Muld pane samasse kohta tagasi (seemnete leviku oht!).

SOSNOVSKI JA HIID-KARUPUTK: JUURESTIK

Karuputke juurestik. Fotod: Keskkonnaamet

Peajuur on juure jämedam osa (nn porgand), sellest allpool on juur piisavalt peenike, et ei sisalda piisavas koguses ressursse edasi kasvamiseks. Juurekael on kõige jämedam osa juurel, millest allpool

juur haruneb.

Suurtel taimedel kaeva peajuur välja umbes labidasügavuselt nii, et saad kätte vähemalt 2/3 peajuurest. Kui peajuur või mingi osa sellest jääb mulda, kasvatab taim suure tõenäosusega uued lehed ja maapinnalähedase nn ädalaõisiku.

Juhul kui peajuure enamust ei saa kätte, kaeva läbi ja eemalda vähemalt juurekael (ligikaudu 10 cm sügavuselt) koos leherosetiga.

Väljakaevatud taimed lase ära kuivada

Võimalusel riputa taim kuivatamiseks kas puude/põõsaste okstele. See kindlustab ühtlasi ka taime hukkumise, kuna maasse jäetud ja ainult läbikaevatud juur ei pruugi närbuda, vaid kasvab edasi. Soodsa ilmastiku ja savise mulla korral võib mullane juurekonts olla piisav, et leherosett ei närbu, vaid kasvab edasi.

Kaevatud taimi ei tohi ladustada kuhja, kuna osadele taimedele kujunevad kuhjas soodsad tingimused ellujäämiseks. Niiskes kohas kasvanud taimede juured ja leherosetid tuleks võimalusel hajutada sama koloonia piiresse kuivemale alale.

Koloonia pärast taimede väljakaevamist. Foto: Keskkonnaameti loodushoiutööde büroo

Õitsvat taime hävitades tükelda vars juure- ja õisikute juurest. Juhul, kui sarikas on hakanud õielehed pudenema ja on näha väikeseid seemnealgeid või seemned on valmimas, tuleb sarikad ettevaatlikult kokku koguda ja võimalusel kohapeal põletada. Kui see ei ole võimalik, kogu sarikad lekkekindlasse kotti ja põleta tingimustes, kus on garanteeritud kõikide seemnete hukkumine ja välistatud edasilevi (näiteks plekkünn). Õisikud võib korjata näiteks tugevasse paberkotti, mis vajadusel asetada transpordiks suurde kilekotti (topeltkaitse). Nii saab õisikud põletada koos paberkotiga ja seemnete edasilevimise oht on minimeeritud.

Pärast esimest kaevamisringi, umbes 3 nädala pärast külasta ala uuesti, et leida üles ja tõrjuda esimesel korral märkamata jäänud või mingil põhjusel edasi kasvavad taimed. Vajadusel korda tõrjet ka kolmandal korral.

☒ Tee tõrjet järgnevatel aastatel seni, kuni taimi alal enam ei kasva.

Vaata õppevideot: <https://youtu.be/26VTr4UNsCM>

Käsiraamatu artikli viimane uuendus 14.10.2025